

İSKELE

Lauren Elkin ödüllü Fransız-Amerikalı yazar ve çevirmendir. City University of New York/Université de Paris'ten İngiliz Edebiyatı doktorasına ve Sorbonne'dan Fransız Edebiyatı yüksek lisansına sahip olan Elkin; New York University, American University of Paris, University of Liverpool ve Université de Paris-Denis Diderot'da edebiyat ve yaratıcı yazarlık dersleri verdi. Kitap, sanat ve kültür üzerine yazıları; *London Review of Books*, *The New York Times*, *Granta*, *Harper's*, *Le Monde*, *Times Literary Supplement*, *Les Inrockuptibles* ve *Frieze* gibi pek çok saygın yayında yer aldı. Son kitabı *İskele*, Society of Authors'ın McKitterick Ödülü'nde ikincilik elde etti; VCU Cabell İlk Roman Ödülü ve Janet Heidinger Kafka Ödülü finalistleri arasına girdi.

Lâle Akalın 1946 yılında Ankara'da doğdu. 1967 yılında Ankara Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olduktan sonra Hacettepe Üniversitesi'nden yüksek lisans derecesini aldı. Çeşitli üniversitelerde öğretim görevlisi ve okutman olarak çalıştı, 2003 yılında emekli oldu. Bir süre daha çeviri dersleri verdikten sonra 2014 yılında üniversiteden ayrılarak yalnızca çevirmen olarak çalışmaya devam etti. Evli, iki kızı, bir de Mercan adlı torunu var. İstanbul'da yaşıyor.

Başlıca çevirileri: Robert Owen, *Yeni Toplum Görüşü* ve *Lanark Raporu* (Kaynak Yayınları); *Britanya Edebiyatından Öyküler* (Esra Melikoğlu ile birlikte; Notos); *Amerikan Edebiyatı Öykü Antolojisi* (Esra Melikoğlu ile birlikte; Dünya Yayınları); Roald Dahl, *Tek Başına* (Can Yayınları); Ruth Rendell, *Portobello* (Doğan Kitap); Jeanette Winterson, *Gümüşü Kapısı* (Doğan Kitap); Rachel Cusk, *Çerçeve*, *Geçiş*, *Övgü* (YKY); Catherine Chanter, *Kuyu* (YKY); Alberto Manguel, *Efsanevi Yaratıklar* (YKY).

LAUREN ELKIN

İskele

Roman

Çeviren
Lâle Akalın

YAPI KREDİ YAYINLARI

B. H. ye

אני לדודי ודודי לי

Evin bir önceki sakini taşındıktan sonra, yerini başkaları alacak; eşyaların yerlerini değiştirecek; bir şömineyi, üstünde kolona destek olan şu rafın olduğu şömineyi iptal edecek, deniz kabuklarını, ıvır zıvır süs eşyalarını atacak ya da odayı bölerek amacını değiştirecekler. Yeniden boya yapacaklar, duvar kâğıdını değiştirecekler.

–Michelle Perrot, *Odaların Tarihi*

Öteki, mümkün olan en uzak mesafede, tamamen yabancı kalmalıdır.

–Hélène Cixous, “Extreme Fidelity”

Zamanla her şey ortaya çıkar.

–Jacques Lacan, XX. Seminer Notları

Dinle. Biri piyano alıyor.

Neyi anımsatıyor?

Yokuş yukarı uzanan hareketli bir sokak.

Taş bir binada yeşil bir kapı.

Eskiden yaşadığın bir yer.

Daha önce hiç görmediğin bir yer.

Cl  mentine'le taşındığının ertesi günü tanıştık. Binamızın şişe yeşili kapısının önünde durmuş, girişin güvenliğini sağlayan tuş takımında farklı farklı sayılar tuşluyordu. Dirseklerinden aşağı şişkin naylon torbalar sallanıyordu. Ben ise sabah koşusunun teriyle sırlısklamdım: Ağustos sıcağı çok şiddetliydi.

Beni duyması için iki kere 21B12 demem gerekti.

Kapı   ıt diye a  lıyor. Birisi çıkıncaya kadar burada saatlerce beklemek zorunda kalacağımdan korkuyordum! diyor Cl  mentine, gergin bir gülüşle. Uzun boylu ama bir şekilde narin biri. K         bir burun. Sarı sağlar.

Zilini   alsaydınız, görevli sizi içeri alırdı, diyorum. Madame Vasquez, hemen şurada oturuyor. Apartman görevlisinin zemin kattaki dairesini işaret ediyorum. Bir daha aynı şey olursa diye.

Ah, eninde sonunda hatırlarım diye düşündüm. İşte böyle tuhaf bir hafızam var. Zihnimdekiler yok oluyor ama beynimdeki doğru çekmeceye rastgele toslayınca   ekmece pat diye açılıveriyor ve... işte karşımda! Arayıp durduğum şey.

Posta kutularının önünde dururken bana anlattığına göre Cl  mentine, erkek arkadaşı Jonathan'la birlikte çok kısa süre önce taşınmış buraya. B blokta oturuyorlarmış. Kocamla ben A blokta oturuyoruz. Birkaç dakika kadar taşınma ve nakliye şirketleri hakkında konuşuyor, birbirimizin adını öğreniyoruz. Saatime bakıyorum. Kusura bakmayın, biraz sonra bir randevum var ve acele duş yapmam lazım. Bu hafta bir ara bana   aya gelsenize?

Clémentine perşembe öğleden sonra geliyor. Ne güzel ev, diyor ve dosdoğru gidip pencereden dışarı bakıyor. Dairemizin bulunduğu, tepenin üstündeki noktadan güneye, Paris'in karmaşasına, yapboz gibi yerleşmiş yuvarlak hatlı arduaz kaplı damlara doğru göz alabildiğince uzanan, önü açık bir manzara var. Hemen önümüzde modern toplu konut siteleri, uzakta ise orta parmak gibi Montparnasse Kulesi ve solda Panthéon'un pastaya benzeyen kubbesi.

Teşekkürler, diyorum. Odayı yakınlarda yeni baştan düzenledik.

İki duvarın da büyük bir kısmını koskocaman camlar kaplıyor, bir taraf sakın bir yan sokağa, diğeri de rue de Belleville'e bakıyor. David duvarların onarımını kendi elleriyle yapmıştı; yıllar boyunca üst üste yığılmış kat kat eski duvar kâğıtlarını ve boyaları söküp attı, bina ilk yapıldığı zamanki tek kat camı muhafaza ederek doğramaları yeniden boyadı. Gürültülü oluyor ama PVC çerçeveli çift camların görüntüsünü sevmiyoruz. Biz, tabii ki, özgünlüğü yüceltiyoruz. Ustaların biz taşınır taşınmaz işe başlaması programlandı: Sırada mutfak var, sonra, belirsiz bir gelecekte, elimize biraz nakit geçince, banyo.

Binanın dışındaki çalışma da başlamak üzere. Aşağı yukarı on yılda bir, Paris'teki binaların dış cephelerinin yenilenmesi gerekiyor; taşındıktan bu kadar kısa bir süre sonra bu kargaşaya denk gelmemiz de bizim şanssızlığımız oldu. Çok pahalıya patlayacak ve hayatımızı müthiş altüst edecek. Kat sahipleri toplantısında onarım aleyhinde oy verdik ama bundan sonsuza kadar kaçamazsınız; her Parislinin hayatına bir parça dış cephe onarımı düşmek zorunda, pahalı ve zahmetli.

İçeride ve dışarıda onarım çalışması sürüp giderken, diyorum, buradaki fiili yaşantımız sanki sürekli erteleniyor gibi geliyor bana. Burada gerçekten *yaşamaya* ne zaman başlayacağız?

Bizim daire hâlâ karmakarışık, diyor Clémentine. Biraz dışarı çıkıp boşaltılmayı bekleyen o kutuların gözlerini dikip bana bakmasından kurtulmak hoş oluyor. Odamızın tertipli ve öngö-

rülebilir halini zihnine kaydediyor. Odamız pek büyük değil –o sabah pencere kenarında biraz yoga yapmış, bir sehpanın üstündeki vazoyu ayağımla devirmiştim– ama keyifli bir oda ve evimle gurur duyuyorum. Zikzaklı parke döşemeler, masif dikdörtgen sehpayı çevreleyen L şeklinde bir kanepe, pencerenin önünde bir köşede, Saarinen imzalı –bir zamanlar üstünde bir vazo olan– lale şekilli sehpanın elips duruşu. Kanepenin üstünde sabahki şekerlememden sonra serili kalmış, kaba dokumalı şal. Kanepenin arkasında kırmızı lake bir masa ve üstünde yüzyılın ortalarına ait kırmızı şeritli, Doğu Alman yapımı seramik lamba. David’in bitkileri, bazıları narin ve filizli, diğerleri vahşi ve saldırgan, onları sulayan yalnızca ben olduğumdan ve ben de çoğu zaman unuttuğumdan, hepsi farklı susuzluklar içinde. şurada burada, yolculuklarımızda edindiğimiz şeyler –David seyahat etmeye bayılır– kitap raflarına ustaca yerleştirilmiş; en son eklenen de küçük, kırmızı bir Londra otobüsü. Kendime engel olamayıp sahillerden topladığım deniz kabukları, ince uçlu siyah mürekkepli kalemle üstlerine nereden alındıkları dikkatle yazılmış, rastgele yerlerden bulunmuş taşlar. Yıllar geçtikçe mürekkep yayılmış; bazılarının Vermont’tan, diğerlerinin Br tanya’dan olduğunu biliyorum ama hepsi gözüme aynı görünüyor. Yerde bazı tablolar var. Onları henüz asamadım, yüzleri duvara dönük.

Lambanı beğendim, diyor.

A, teşekkürler. Bunu aldığımız bit pazarına gidip orada gördüğümüz harap bir art deco ayna setini almaya niyetliyiz hep ama hiç fırsat bulamıyoruz. David ziyarete geldiğinde elimizdeki kısacık vakti alışverişle ziyan etmek istemiyoruz. Muhtemelen aynaları başka birisi satın almıştır bile.

Muhtemelen almıştır, diyerek fikrime katılıyor.

Tutmadığınız dairelere kimlerin taşındığını hiç merak ettiniz mi? diye soruyor. Yani, oraya siz taşınsaydınız, onlar başka bir yerde yaşıyor olacaktardı. Sizin kararınız hiç tanımadığınız insanların hayatını o an etkiledi.

Veya siz başka yere taşındıktan sonra çıktığınız daireye taşınanlar, dedim, en son oturduğumuz daireyi ve onu gezmeye gelip de sonunda daireyi tutan çifti, karnı burnunda hamile kadını düşünerek. Biz o anda oradan taşınmaya karar vermeseydik onlar şimdi nerede yaşıyor olacaktardı? Bazen yokuşun daha aşağısındaki

evlerinin önünden geçiyorum ve onları, artık neredeyse bir yaşında olması gereken bebeklerini düşünüyorum. Sanki bizim adımıza bizim hayatlarımızı yaşıyorlarmış, biz de hâlâ başkasının hayatını yaşıyormuşuz gibi geliyor bana.

Oturma odasının en güneşli kısmında oturuyoruz, pencereler balkona açılıyor, bütün o sıcak havadan sonra nihayet bir esinti. Kanepemin koluna tünemiş, kendini evimde hemen pek rahat hissetmiş benziyor. Çay içiyor, onun Lucky Strike'larını tütürüyor. Sigarasını dudaklarına götürdüğünde sağ elindeki dövmeleeri fark ediyorum, çift zikzak başlı uzun, zarif oklar. Hiç düşünmeden sol eline de bakıyorum. Yüzük parmağında minik bir çift başlı ok var. Beni bakarken yakalıyor, gözlerimi başka tarafa çeviriyorum. Bir çöp kamyonu dumanla karışan egzozunu iniltiyle beşinci kata kadar salıyor.

Bu günlerde havanın kalitesi ne kadar kötü, değil mi? diyorum, pencereyi kapatmak için ayağa kalkarken. David'in annesi bana haftada bir bu konuda makaleler gönderip bizi evlerinin olduğu şehir dışına taşınmaya ikna etmeye çalışıyor; çocuğumuz olunca benim için daha büyük kolaylık olacağını, bebeği onlara bırakabileceğimi söylüyorlar...

Aslında son zamanlarda hava kirliliği o kadar berbat ki şehirde yarım saat yürüsen bir paket sigara içmeye eşdeğer oluyor, diyor Clémentine.

Sahi mi?

Evet! Gece yüzünü temizlemek için makyaj pamuğu kullanıyor musun? Ne kadar siyahlaştığını fark etmedin mi?

Evet, sanırım öyle, ama ben bunun sadece kir veya yağ olduğunu sanıyordum.

Siyahlık nereden geliyor sanıyorsun! Binalar da öyle, binalarda da görülüyor. Cepheler yenilenir yenilenmez yine kirleniyorlar. Her neyse, diyorum ki, madem hava bizi yavaş yavaş öldürüyor, bari istediğim kadar sigara içeyim.

Sigarayı derin derin içime çekiyorum. Tütün kanımda yoğunlaşıyor ve beni sakinleştiriyor.

Kocan ne iş yapıyor? diye soruyor Clémentine.

Avukat. Şu anda Londra'da bir proje üstünde çalışıyor. Brexit'le ilgili bir şey, tam olarak bilmiyorum.

Londra pek uzak değil, diyor.

Eurostar'la iki saat.

O zaman herhalde sık sık gidiyordursundur.

Hayır, henüz hiç gitmedim. Aslında Londra'yı pek sevmem.

Düğün albümümüzü sehpanın üstünden alıyor, baştaki pelür kâğıdı ve sayfaları dikkatle çeviriyor. Bir zamanlar bir David tanır-dım. Ta lisedeyken. Siz ikiniz nasıl tanıştınız? Kusura bakma, çok mu soru soruyorum?

Zararı yok, diyorum. Arkadaşlar vasıtasıyla tanıştık. Aşağıdan gelen bir kaya matkabı sesimi boğuyor ve ikimiz de gürültünün konuşulmayacak kadar yüksek olduğunu ifade eden el kol hareket-leri yapıyoruz. Sigaramı söndürüyorum, çayımızı yudumluyoruz.

Bu günlerde erkek arkadaşım geç saatlere kadar çalışıyor, diyor Clémentine. Ama en azından Paris'te olduğu için memnun olmam lazım herhalde.

Ne iş yapıyor?

O da avukat. Kısa zaman önce ona oldukça büyük bir dava verdiler, bu yüzden her zamankinden çok daha fazla çalışıyor, bir adım önde olmaya çabalıyor. Nefret ediyorum bundan! diyor sinirli bir kahkahayla. Keşke bütün gün benimle birlikte evde oturabilse de Sorbonne yakınındaki o döküntü sinemalara gidip eski filmleri seyredebilsek, öğle yemeğimizi birlikte hazırlayabilsek ya da ne bileyim, bütün gün yataktan çıkmasak... Babam hiç durmadan çalışırdı. Annem de. Galiba alışkınım buna. Ama hâlâ nefret ediyorum.

Annen baban ne iş yapıyor?

İkisi de üniversitede profesör. Felsefe ve matematik.

Beşinci bölgede, rue Claude Bernard üzerinde, büyük bir apart-man dairesinde büyüdüğünü anlatıyor. Bu bilgi ilk gençliğini sanki Uluslararası Af Örgütü adına bildiri dağıtarak ve gösteri yürüyüşle-rine katılarak geçirmiş izlenimi veren pasaklı öğrenci görüntüsünü açıklıyor aslında. Sıcağa rağmen boynuna dolanmış kalın pamuklu, ince örgülü atkısı, hantal V yaka kazağı, asker pantolonu, bir za-manlar krem rengi olduğu izlenimi veren yırtık pırtık Chuck Taylor pabuçları. Omzundan aşağı düşecekmiş izlenimi veren kazağının altından ipekli bir atlet görünüyor.

Benim babam da öğretmen. Lisede. Kendisi Amerikalı.

Gerçekten mi? Ne öğretmeni, İngilizce mi?

Biyoloji. Doktor olmak istemiş ama yeterli puanı tutturamamış. Lisedeyken, annem değişim öğrencisiyken tanışmışlar ve birlikte

Fransa'ya taşınmaya karar vermişler. Babam üniversiteyi burada okumuş.

Clémentine başka bir şey düşünüyor gibi. Bir sigara daha yakıyor, ayağa kalkıp kitap raflarıma doğru gidiyor. Sanki tanıdık bir şey aramış gibi göz gezdiriyor. Parmağı Freud'un toplu eserlerinin sırtlarında. Psikanaliz hakkında ne çok şeyin var, diyor.

Ben psikanalistim diyorum.

Biri daha! diyor. Sanki Paris'te yaşayanların yarısı psikiyatr. Diğer yarısı ise psikolojik tedavi görüyor, diye şaka yapıyor. Ben de psikoloji okumayı düşündüm, çok zor muydu? Çok zor gibi gelmişti bana. Fazlaca bilim. Herhalde sana baban yardım etmiştir. Eline bir Lacan cildi alıyor, açıyor, kitabı tekrar kapatacak gibi yapıyor, sonra da kitaba daha yakından bakıyor. *On Altıncı Seminer, D'un Autre à l'autre*. Bir başkasından diğerine. Eşcinsel düşmanı diyor ve kitabı yerine koyuyor.

Bilime gerçekten ilgi duymamı sağlayan Lacan'dı ama doğrusunu söylemek gerekirse lisans diplomamı aldıktan sonra onunla pek bir işim olmadı. Evimizin yakınındaki şu gölete doğru doğa yürüyüşlerine götürürdü beni ve ekosistemleri, herhangi bir doğal ortamdaki dengenin ne kadar kırılgan olduğunu anlatırdı – herhangi bir müdahale durumunda, bütün yapı etkileniyordu. Mesela bir zamanlar bir köpeğimiz vardı; yavruyken, gidip orada yaşayan kurbağalara pusu kurmaktan hoşlanırdı – aslında onu oradan uzakta tutmalıydık ama kurbağalar burnunun dibinde zıplarken köpeği görmek o kadar komikti ki! Köpek yaşlandıkça kurbağaları basbayağı öldürmeye başladı. Kurbağalar yok oldukça gölette fazlaca balık birikir oldu; hepsine yetecek kadar besin yoktu, böylece sonbahara doğru telef olmaya başladılar. Babamın gidip onları su yüzeyinden sıyrıp alması gerekmişti.

Baban da bir anlamda ekosisteme müdahale etmiyor muydu? Neden balıkları kendi kendilerine çürümeye bırakmadı? Bir başka kitabı daha, Janet Malcolm'un *Psychoanalysis: The Impossible Profession*'ını [Psikanaliz: İmkânsız Meslek] çekip çıkarıyor ve kitabı alıp oturuyor.

Sanırım bunu daha fazla fikir ayrılığına meydan vermemek için yaptı. Pek hatırlamıyorum.

Bu, epeyce önce Almanya'da, Documenta'da gördüğüm bir sanat eserini aklıma getiriyor. Omuz silkiyorum. Bir resim etkinliği bu,

beş yılda bir düzenleniyor. Annemle babam beni buraya ben daha çocukken götürmeye başladılar. Her neyse, aklımdaki o eser hani şu Fransız sanatçı var ya, Pierre Huyghe, onun konuk edildiği etkinlikteydi. Ressam ormanlık bir alan yaptı, çok güzeldi, hem Jardin des Plantes gibi nadide bir bahçe hem de aynı zamanda bir kompost yığını gibiydi ve galiba orada yaşayan, bir bacağı pembe bir köpeği aramak için bu alanın içinden yürüyerek geçmeniz gerekiyordu, kimin köpeğiydi bilmiyorum ama her şey çok sürrealistti. Sanki sürrealistler çevreyi zırnık kadar önemsermiş gibi. Yaslanmış duran bir kadın heykeli vardı, başı arı kovanından yapılmıştı.

Ah o adam, sanırım arılarını Beaubourg'da gördüm.

Evet Documenta'dan az sonra arılar oradaydı. Her neyse, konu büyük ölçüde doğal dünya ile insan eliyle yapılmış dünya arasındaki gerilimle –şu boyalı bacaklı köpek gibi– ilgiliydi, sanırım sanatçı da “ister istemez dünyaya damgamızı basıyoruz –Antroposen dönem vesaire– ama müdahalemizin yıkıcı değil güzel ve şaşırtıcı olmasını sağlamalıyız” demek istiyordu.

Sanat konusunda çok şey biliyorsun, diyorum. Ben ise hemen hiçbir şey bilmiyorum!

Ah, ben sanat tarihi okuyorum, diyor açık kitabı göğsüne yaslamış olan Clémentine. Yüksek lisansımı yeni bitirdim. Doktoraya mı devam etsem ya da bıraksam mı, ne yapsam karar veremiyorum.

Bu beni şaşırtıyor. İnsana, deneyime ve işini yaparak kazandığı bir özgüvene sahip olduğunu düşündüren bir havası var. Nasıl hâlâ öğrenci olabilir? Bu güven nereden geliyor? Doğuştan gelen bir şey mi bu? Sebep para mı? Kaç yaşındasın ki? diye soruyorum kaba olmamaya çalışarak.

Yirmi dört, diyor ve gülümsüyor. Biliyorum, herkes olduğumdan daha yaşlı görüldüğümü söyler hep. Yakında bundan bıkaçağım gibi geliyor bana.

Ah, yok, diyorum. Niyetim bu değildi.

Belki küratör olmak isterim, diye devam ediyor, ya da sadece... bambaşka bir şey yapmak.

Büyüyünce ne olmak istediğini bilmeyen biri benim için yeni, sindirmeye çalışıyorum. Peki günlerini nasıl geçiriyorsun?

Günlerimin ucu epeyce açık, diyor Clémentine. İnsanın biraz boş vakti olması güzel. Yani, demek istiyorum ki, çevredeki bazı kadınlarla birlikte gönüllü çalışmalar içindeyim, biraz örgütleme işle-

rine, biraz protesto gösterilerine katılıyorum. Ama meslek hayatım açısından, bilmem ki... Şiir yazıyorum, biraz da fotoğraf çekiyorum fakat kendimi belli bir şeye adanmış değilim. A, bir de mankenlik var. O biraz para getiriyor. Mankenlikten gelen yan gelirler hakkında her şeyi bilirmişim gibi başımı sallıyorum.

Konuşurken, Clémentine hakkında türlü türlü şeyler öğreniyorum, yattığı ilk oğlanın adından (Thibault) ilk kızın adına (Céline) kadar. Daha çok kızlarla çıktığını anlatıyor bana. Kendini kuir olarak tanımlıyormuş, bu sözcüğü İngilizce söylüyor. Ama aslında gerçekten kızları mı seviyor yoksa bütün pornografi, heteroseksüel erkek bakış açısından yapıldığı için kadınları arzulamasının öğretilmiş olup olmadığını bilmiyor. Erkek bakışı olmasa cinselliğimiz neye benzerdi, diye soruyor. Küçükken, *Les Guignols*'da kuklacı olmak istediğini öğreniyorum. Yoga, tarot ve astroloji konularına olan ilgimizin ortak olduğunu keşfediyoruz (onun burcu balık, benimki akrep). Babamla nasıl İngilizce konuştuğumu, büyürken yazılarımı Vermont'ta Amerikalı babaannem ve dedemle nasıl geçirdiğimi, anne ve babamın beni nasıl Franko-Amerikan olduğum bilinciyle yetiştirdiklerini, tatillerimizi ailemizle birlikte Brötanya sahilinde geçirdiğimiz sırada, ben kumsalda kuruyan yosun kokusundan şikâyet ettiğimde Fransız kuzenlerimin nasıl benimle alay ettiğini, bana aptal Amerikalı adını taktıklarını ve kimliğimin o yanını keşfetmek için üniversiteyi Amerika'da okuduğumu (babaannemle dedeme yakın olmak için Bennington'da) ve bunun beni nasıl çocukluğumda olduğundan daha fazla melez hissettirerek sonuçlandığını anlatıyorum ona. Düşük yaptığımdan ve işten hastalık iznine ayrıldığımdan söz etmiyorum. Paketindeki son sigarayı yakarken onu izliyorum; arkasındaki gökyüzü solgunlaşıyor, yolun karşısındaki binaların duvarlarını akşamüstünün pembe, turuncu ve en sonunda lacivert tonlarına dönüştürüyor. Demliğin dibindeki çay tortusu çoktan soğumuş. Clémentine'e biraz şarap ikram ediyorum ama içki içmediğini söylüyor. Gitmem lazım, diyor, şu Laos lokantasını bir deneyeceğiz. Seni bırakıp çıkmamda bir sakınca yok, değil mi?

Beni mi? Tabii ki yok. Okumam gereken şeyler var.

Bu akşam televizyonda güzel bir şey var, diyor, neydi adı, *Çimen Hep Yeşildir* miydi? Onu kapıya kadar geçirirken *reality show*'ların realiteye ne kadar uymadığını tartışıyoruz. Çıkacak gibi yapıyor,

sonra hâlâ masanın üstünde duran Janet Malcolm'u hatırlıyor. Bunu ödünç alabilir miyim, diye soruyor. Tabii, diyorum, geri getireceğine güveniyorum. A, getiririm, diye söz veriyor, hemen okurum.

Ardından kapıyı kaparken bir süre kapının arkasına dayanıp ahşap basamaklardan hafif dokunuşlarla inen yeni arkadaşımın spor ayakkabılarının sesini dinliyorum. Ses hafifleyince daracık mutfağıma gidip kendime bir kadeh şarap koyuyorum. Hazır oradayken Brita sürahiyi de dolduruyorum. Kirli havalı loş odayı gözlerimle tarıyorum. Burada yapılacak o kadar çok şey var ki, burası başkalarının seçimleriyle dolu bir mayın tarlası, geçmişle savaşıyormuşum gibi geliyor. Baştan aşağı soyulup yeniden yapılmalı – çürük tonlarındaki turuncu ve kahverengi duvar kâğıdıyla başlayarak. Duvar kâğıdının orası burası soyulup çıkmış. Sonra ocağın üstündeki baykuş desenli kahverengi fayanslar. İnanılır gibi değil, baykuş! Kır onları çekiçle, parça parça et, derzi sıyr at. Yerine, şimdilik gıcır gıcır ama yağ ve sos sıçramasına karşı da dayanıklı metro fayansları döşe. Tezgâhın üstüne, kasapların kullandığı ama hayvan kanıyla hiç ıslanmayacak kalın bir kesme tahtası yerleştir; biz vejetaryeniz, çocuklarımız da öyle olacak. Bir de, açık oldukları zaman durmadan başımızı çarptığımız dolaplar var. Kopar at onları (o gün ne mutlu bir gün olacak). Duvarlar boyunca dizilecek dürüst, açık raflar. Hiçbir şeyi gizlemeyen. İşte bardaklarımız. İşte tabaklarımız. Açık raflardan söz edince David'in annesi küçük, alaycı sesler çıkardı. Bardaklarınız tozlanır böyle, dedi, bardaklarınızı durmadan çalkalayacaksınız. Düzenli olarak kullanıyorsak tozlanmazlar, diye cevap verdik ve niyetimiz de tam olarak bu, ama şimdi yalnız ben varım ve hep aynı iki su bardağını ve aynı iki şarap bardağını kullanıyorum; biri kullanımda, diğeri de lavabonun içinde. Diğer bardaklar ise daireyi aldığımızda burada olan formika dolaplarda güvende duruyorlar ve açık rafları yaptırdığımızda, umarım, umarım David dönmüş olur.

Sık sık burada bizden önce oturan kadını düşünüyorum. Kadının burada, bu dairede ölmüş. Hangi odada öldüğünü sormadım. Akciğer embolisi. Oğlunun evi satarken bize söylediğine göre o da psikanalistmiş. Lacancı, dedi, konuşmamız biterken. Annesinin staj analizini Lacan'la yaptığını söyledi belli belirsiz bir gururla. A, dedim benim yanında staj yaptığım analist de öyle yapmıştı. Nasıl bir gelenek. Evet, dedi. Annesi yıllarca Yale'de öğretim üyesiymiş. Annesinin adını söyleyince tanıdım, kendisi, Amerikan akademisi

içinde oldukça tanınan bir Fransız feminist kuramcıydı. O büyük adamı –oğlunun maestro adını verdiği– bir konferans turu için ABD'ye götürmüştü ve büyük kuramcının orada gördüğü itibara bir şekilde katkıda bulunmuştu. Annesi bir süre önce memleketine, Fransa'ya çekilmişti, sonra da...

Oğlunun adını hatırlamaya çalışıyorum. Isaac bir şey, annesinininkinden farklı bir soyadı, telaffuzu zor bir şey. Adamın epeyce tuhaf bir havası vardı. Terk edilmiş gibi, ama sanki uzun zaman önce terk edilmiş gibi. Dairesini sattığı için çok rahatlamıştı, biz de aldığımız için çok rahatlamıştık. Dairede tuhaf bir minnettarlık havası vardı, güzel duygular beslediği sahipleri tarafından sonunda sahiplenilen bir köpek gibi.

Ama burada başka bir şey daha var, bir varlık. Belki de annenininki. En azından baykuşlar hâlâ mutfağımızda dolaşırken insan böyle hissediyor. Bence kadın iyi huylu bir ruh, ama gitmesi lazım. Dairemizde yaşayan fazlaca insan var.